

Анализ на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), касаещи наличието на пестицидни остатъци за периода 01 октомври – 31 декември, 2021 год.

Общият брой нотификации за периода е **312**, като **310** са в категория „храни“, а 2 са в категория „фуражи“ (Фиг.1 в Приложението). В **142** от общия брой нотификации, рискът е определен като „сериозен“, в **154** е неопределен, а в 7 от случаите рискът не е сериозен. Регистрирани са и 8 нотификации, при които няма риск.

Информациите за насочване на вниманието са **46**, нотификациите за недопуснат внос са **68**, предупредителните нотификации са **25**, а информациите за последващи действия са **15**.

В категория храни, най-многобройни са нотификациите, касаещи **„плодове и зеленчуци“ – общо 177**, в някои от нотификациите се съобщава за наличие на повече от едно активно вещество.

За категория **„плодове и зеленчуци“** са постъпили **177** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- различни видове пипер – 6 за **неразрешеното активно вещество (а. в.) хлорпирифос-метил** (Турция), 2 за форметанат (по 1 от Турция и Албания), 2 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** (по 1 от Турция и Уганда) 6 за ацетамиприд (Турция), 2 за етефон, по 1 за фостиазат (Турция), фенамифос, квиналфос и флониламид, по 1 за **неразрешените а. в. ометоат и диметоат**;
- грейпфрут – 8 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос-метил** (Турция), 10 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** (Турция), по 1 за **неразрешените а. в. фенбутатин оксид** (Турция) и **пропиконазол** (Турция), 2 за бупрофезин (Турция);
- чили – 1 за циперметрин, 2 за **неразрешеното а. в. ометоат**, 2 за **лямбда-цихалотрин**, 1 за **неразрешеното а. в. диметоат**;
- лимони – 7 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос-метил** (Турция), 5 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** (Турция), по 3 за **неразрешените а. в. прохлораз** (Турция) и **пропиконазол** (Аржентина), 1 за имазалил;

- мандарини – 2 за **неразрешеното а. в. флузилазол** (Турция), 3 за **фенвалерат** (Турция), по 1 за **есфенвалерат** (Турция) и **етион** (Иран), 12 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** (Турция), 13 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос-метил** (Турция), 1 за **неразрешеното а. в. диметоат**, 5 за **неразрешеното а. в. прохлораз** (Турция);
- различни сортове грозде – 2 за **неразрешеното а. в. матрин** 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос**, 1 за **етефон**, 3 за **ацетамиприд**;
- портокали – 10 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** (5 от Египет)(4 от Турция)(1 от Иран), 2 за **неразрешеното а. в. диметоат** (Египет), 1 за **неразрешеното а. в. прохлораз** (Турция), 1 за **есфенвалерат** (Турция), 2 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос-метил** (Турция), 2 за **фенвалерат** (Турция), 9 за **неразрешеното а. в. пропиконазол** (2 от Иран, 3 от Уругвай, 2 от Аржентина и 2 от Ю. Африка), 2 за **имазалил** (Ю. Африка);
- киви – 1 за **оксамил**;
- ябълки – 1 за **пропаргит**, 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос**;
- маракуя – 1 за **спиротетрамат**;
- банани – 2 за **имазалил**;
- гуава – по 1 за **неразрешените а. в. метомил и хлорпирифос**, 1 за **ацетамиприд** и 1 за **фенпропатрин**;
- репички – 1 за **неразрешеното а. в. диметоат**;
- нар – 1 за **лямбда-дихалотрин**, 1 за **неразрешените а. в. диметоат и ометоат**;
- саподила – 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос**;
- фурми – 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос**, 2 за **фенпироксамат**;
- питая – 1 за **неразрешеното а. в. диметоат**;
- манго – по 1 за **форметанат и диметоморф**, по 2 за **неразрешените а. в. диметоат и ометоат**;
- калабаш – 1 за **неразрешеното а. в. трициклазол**;
- рамбутан – по 1 за **неразрешените а. в. перметрин и профенофос**, по 1 за **имидаклоприд, циперметрин, тиаметоксам и клоотианидин**;
- *Vernonia amygdalina* – 1 за **неразрешеното а. в. карбендазим**;
- *Moringa oleifera* – 1 за **неразрешеното а. в. монокротофос**;
- зеле на прах – 1 за **перхлорат**, 1 за **неразрешеното а. в. хлорат**;
- тиква – 2 за **неразрешеното а. в. хептахлор**, 1 за **неразрешеното а. в. хлорат**;

- различни видове гъби – по 1 за **неразрешените а. в. дитиокарбамати, хлорпирифос, фипронил, и тетраметрин;**
- чесън – по 1 за форметанат и имидаклоприд, по 1 за **неразрешените а. в. метиокарб и динотефуран;**
- кориандър – 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос;**
- лозови листа – 1 за тиофанат-метил, 1 за **неразрешеното а. в. карбендазим;** по 2 за тебуконазол и ламбда-цихалотрин, триадименол, **неразрешеното а. в. ипродион,** индоксакарб, метрафенон, пириметанил, по 1 за пенконазол, металаксил, боскалид, , дифеноконазол, диметоморф, дитиокарбамати, фенхексамид, фолпет, азоксистробин, карбендазим, луфенурон, тефлубензурон, трифлуксистробин, флуопирам, фамоксадон, метоксифенозин, флутриафол, флуопирам, ендосулфан и **неразрешените а. в. дитиокарбамати и цифлутрин;**
- помело – 2 за **неразрешените а. в. хлорпирифос и диклоран;**
- краставици – 1 за оксамил;
- различни видове фасул – по 1 за **неразрешените а. в. ацефат, метамидофос, хексаконазол,** 2 за оксамил, 3 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос,** по 1 за **неразрешените а. в. диметоат, ометоат и хлороталонил;**
- ягоди – по 1 за пропаргит и **неразрешеното а. в. хлороталонил;**
- нахут – 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос-метил;**
- круши – по 1 за **неразрешените а. в. хлорпирифос-метил и хлорпирифос;**
- патладжани – 2 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос;**
- спанак – **неразрешеното а. в. дитиокарбамати;**
- сливи – 1 за **неразрешеното а. в. ипродион;**
- череша – 1 за тебуконазол;
- нектарини – 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос;**
- кайсия – 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос;**
- домати – 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос.**

За категория **„какао, какаови продукти, кафе и чай“** са постъпили 8 нотификации за чай, в някои от нотификациите се съобщава за наличие на повече от едно активно вещество: 2 за ацетамиприд, 1 за монокротофос, 3 за ламбда-цихалотрин, 4 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос,** по 1 за **неразрешените а. в. толфенпирад,**

антраквинон, диафентиурон и динотефуран, по 1 за бифенил, пропамокарб и ортофенилфенол.

За категория **„зърнени храни и хлебни изделия“** са постъпили **23** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- ориз – 9 за **неразрешеното а. в. трициклазол**, 3 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос**, по 1 за **неразрешените а. в. пропиконазол, тетраметрин и бромид**, 2 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**, 4 за **тиаметоксам**, 2 за **неразрешеното а. в. карбендазим**;
- брашно – по 1 за **неразрешените а. в. тетраметрин и фипронил**, 3 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос**, 1 за **тебуконазол**;
- сусам – 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос**, 2 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**, 1 за **малатион**.

За категория **„билки и подправки“** са постъпили **24** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** в червен и зелен съчуански пипер;
- за **неразрешеното а. в. изопрокарб** в червен и зелен съчуански пипер;
- за **неразрешеното а. в. етилен оксид** в микс от билки (3), ечемик на прах, черен пипер, канела (3), куркума, корен „джинсенг“, сусам, сушен копър;
- за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** в джинджифил, сушен копър, къри на прах, карамфил, цветове от портокал, сушена мента, пипер, мента;
- за **неразрешеното а. в. карбендазим** в джинджифил;
- за **неразрешеното а. в. антраквинон** в сушен кардамон;
- за **линурон** в сушен копър;
- за **неразрешеното а. в. хлороталонил** в сушен босилек;
- **малатион** в сушена мента.

За категория **„друг хранителен продукт / смесен“** са постъпили **16** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** в аспержи и гъби;
- за **неразрешеното а. в. 2-хлороетанол** в кокосово мляко на прах, емулсиращ агент, хипромелоза, витамин В12 и ксантанова гума;

- за **неразрешеното а. в. етилен оксид** в кокосово мляко на прах, нудълс, екстракт от *Cassia Fistula* L., емулсиращ агент, екстракт от бамбук, хранителни добавки, хумус, нахут, сусам и екстракт от *Coleus forskohlii*;
- за **неразрешеното а. в. матрин** във фури;
- за **неразрешеното а. в. никотин** в никотинови паучове;
- за **неразрешеното а. в. ометоат** в аспержи.

За категория **„диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“** са постъпили **20** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- моринга на прах – 1 за триметил-сулфониум;
- хранителни добавки – 3 за **неразрешеното а. в. 2-хлороетанол**, 9 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**;
- екстракт от *Coleus forskohlii* – 1 за **неразрешеното а. в. 2-хлороетанол**;
- екстракт от листа на сена – 1 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**;
- ашваганда на прах – 1 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**;
- екстракт от бял фасул – 1 за **неразрешеното а. в. 2-хлороетанол**;
- корен от коприва – 1 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**;
- хипромелоза – 1 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**;
- екстракт от *Boswellia serrata* – 1 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**.

За категория **„хранителни добавки и ароматизанти“** са постъпили **19** нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- за **неразрешеното а. в. етилен оксид** в агар агар, гума локус бийн (3), магнезиев оксид, гуарова гума, бета каратен на прах, екстракт от листа на кърри, калциев карбонат (2), екстракт от ашваганда, ксантанова гума (2), сладолед,
- за **неразрешеното а. в. 2-хлороетанол** във фъстъчено масло, гуарова гума, ксантанова гума, гума локус бийн;
- 1 за **неразрешеното а. в. никотин** в никотинови паучове;
- 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** в *Oleoresin capsicum*.

За категория **„яйца и яйчни продукти“** е постъпила 1 нотификация за **неразрешеното а. в. фипронил** в яйца.

За категория **„фуражни добавки“** е постъпила 1 нотификация за **неразрешеното а. в. етилен оксид** в *Capsicum oleoresin*.

За категория **„фуражни материали“** е постъпила 1 нотификация за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** в пшеница.

За категория **„мляко и млечни продукти“** е постъпила 1 нотификация за ортофенилфенол в био масло.

За категория **„мед и пчелно млечице“** са постъпили 2 нотификации за **неразрешеното а. в. матрин** в мед.

За категория **„пригответени ястия и закуски“** са постъпили 4 нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- пържени панирани хапки със сусам – 1 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**;
- нудълс – 2 за **неразрешеното а. в. етилен оксид** и 1 за **неразрешеното а. в. 2-хлороетанол**.

За категория **„супи, бульони, сосове и подправки“** е постъпила 3 нотификация за **неразрешеното а. в. етилен оксид** в нудълс, микс подправки и сос „Тахини“.

За категория **„ядки, продукти съдържащи ядки и семена“** са постъпили 13 нотификации за наличието на остатъци от пестициди в следните продукти:

- сусам – 2 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос**, 3 за **неразрешеното а. в. етилен оксид** ;
- пшеничени ядки – 1 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос**;
- семена от кимион – 2 за **неразрешеното а. в. хлорпирифос** и 1 за хексахлоробензен, 1 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**;
- семена от Ажгон – 1 за **неразрешеното а. в. диметоат**;
- фъстъци – 1 за халоксифоп и 2 за триклопир;
- шамфъстък – по 1 за афлатоксини и клотианидин;
- семена от исабгул – 1 за **неразрешеното а. в. етилен оксид**;
- маково семе – 1 за **неразрешеното а. в. карбоксин**.

Нотификациите подадени от България са общо 57, като всички нотификации са за продукти с произход Турция. От тях 19 са за пипер, като от тях 17 са предназначени за унищожаване, а 2 за реекспедиране.

Регистрирани са 4 нотификации за портокали, като всички са предназначени за унищожаване.

Регистрирани са 4 нотификации за лимони, всички предназначени за унищожаване.

За мандарини са регистрирани 30 нотификации, като от тях 19 са предназначени за реекспедиране, а 11 за унищожаване.

През разглеждания период България не е била нотифицирана.

През разгледания период са постъпили общо **312** нотификации, (част от нотификациите съдържат случаи на повече от 1 пестицид в продуктите) от **95** различни активни вещества, **36** от които са **неразрешени за употреба** на територията на Европейския съюз.

Най-голям брой остатъци са установени от пестицидите: **неразрешеното а. в. хлорпирифос – 97; неразрешеното а. в. етилен оксид – 58; неразрешеното а. в. хлорпирифос-метил – 38; неразрешеното а. в. 2-хлоретанол – 15; неразрешеното а. в. пропиконазол – 14; ацетамиприд и неразрешеното а. в. диметоат по 12; неразрешените а. в. прохлораз и трициклазол по 10; ламбда-цихалотрин и неразрешеното а. в. ометоат по 8; неразрешеното а. в. фенвалерат – 7; неразрешеното а. в. карбендазим – 6; имазалил и тиаметоксам по 5; тебуконазол, форметанат, оксамил и неразрешените а. в. тетраметрин и дитиокарбамати по 4; етефон и неразрешените а. в. матрин, фипронил, хлороталонил, флузилазол и ипродион по 3; циперметрин, бупрофезин, пропаргит, фенпироксимат, индоксикарб, диметоморф, ортофенилфенол, триадименол, флупирам, есфенвалерат, метрафенон, пириметанил, малатион, клотианидин, триклопир и неразрешените а. в. никотин, динотефуран, монокротофос, антраквинон, хептахлор и хлорат по 2 и по 1 за имидаклоприд, спиротетрамат, тефлубензурон, трифлуксистробин, луфенурон, етион, фостиазат, тиофанат-метил, фенамифос, бифенил, пропамокарб, диафентиурон, перхлорат, ендосулфан, металаксил, флониламид, азоксистробин, боскалид, дифеноконазол, фенхексамид, афлатоксин, квиналфос, пенконазол, фамоксадон, метоксифенозид, перметрин, имидаклоприд, фолпет, фенпропатрин, линурон,**

триметил-сулфониум, хексахлоробензен, халоксифоп и неразрешените а. в. перметрин, цифлутрин, профенофос, метомил, бромид, изопрокарб, карбоксин, фенбутатин оксид, ацефат, метамидофос, хексаконазол, диклоран, толфенпирад и метиокарб. (Фиг. 2 в Приложението).

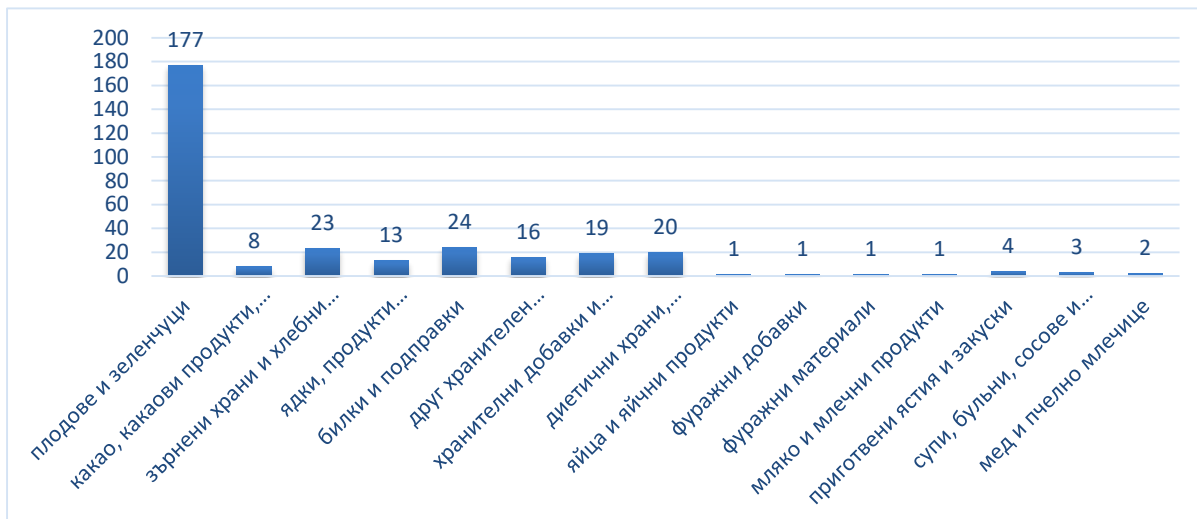
За периода най-многобройни са нотификациите, касаещи замърсяване в категория „плодове и зеленчуци“.

Най-често нотифицираните продукти за наличие на пестициди в тази категория са: **мандарини – 36**; различни видове **пипер – 22**; **портокали – 21**; **грейпфрут – 20**; **лимони – 15**; различни сортове грозде и фасул по 6 нотификации.

Останалите най-често нотифицирани продукти са **ориз – 16**; хранителни добавки – **12**; **чай – 9**; **сусам – 8**.

През разгледания период в системата за бързо известяване са постъпили съобщения за замърсени продукти **с произход от 50 различни държави** и 2 с неизяснен произход. Анализът установи, че най-многобройни са нотификациите, касаещи продуктите от **Турция – 100**, следвани от тези с произход **Индия – 44**; **Китай – 18**; **Египет – 12**; Виетнам, Италия и Германия по 7; Испания, Аржентина, Мароко, Иран и Франция по 6; Уганда и Бразилия по 5; Ю. Африка, Белгия, Великобритания, Полша и Бангладеш по 4; Гърция, Еквадор, Нидерландия и Ливан по 3; Чили, Тайланд, Доминиканска Република, Либия, Албания, Гана, Шри Ланка, Швейцария, неизяснен произход по 2; Колумбия, Камбоджа, С. Македония, Перу, Израел, Тайван, Камерун, Мадагаскар, Р. Корея, Уругвай, Пакистан, ОАЕ, Украйна, Австрия, САЩ, Малайзия, Филипините, Индонезия и Малта по 1 (Фиг.3 в Приложението).

Приложение: Графично представяне на данните за наличие на пестицидни остатъци.

Фиг. 1 Брой нотификации за пестицидни остатъци в различни видове продукти през периода 01 октомври – 31 декември, 2021 год.

Фиг. 2 Брой случаи на замърсяване с различни пестицидни остатъци в продуктите през периода 01 октомври – 31 декември, 2021 год.

Фиг. 3 Брой нотификации според държави на произход на продукти, съдържащи пестицидни остатъци през периода 01 октомври – 31 декември, 2021 год.

Други научни становища и актуална информация в областта на Анализа на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>

Източник:

<https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/?event=searchForm&cleanSearch=1>

Изготвил:

Николай Спасов, главен експерт

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

19.01.2022 г.